

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי כ"ה תשרי תש"פ | דף היומי בבלי: מעילה לז.

דף היומי בהלכה: מסעיף ג' עד תחילת סימן תמ"א.

מוסר: שמירת הלשון - שער התבונה פרק ו' 'הג"ה עוד' עד סוף פרק ו'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער הבחינה פ"ד 'והשביעית' עד פ"ה 'ואחר כן ישיב אל ליבו'

איזו סעודת שבת אוהבים בשמים? | טיפות הדבש שחוללו נפלאות | איך תרקדו בשמחת תורה תשפ"א? | 1746

על דא ועל הא

לימוד המסכת האחרונה בש"ס יחל מחר, ובסופה יסיימו את הש"ס כולו ויתחילו את המחזור הבא. זה אפוא הזמן להצטרף, כדי שהריקודים שלכם בשמחת תורה של שנת תשפ"א יראו אחרת...

ריקוד 'הדף היומי'

בקיומה של תורה. שמחים ביראת השמים שלהם. בהקפדתם על קיום מצוות, על כל הלכה ומנהג. ביושר דרכיהם ובניקיון כפיהם, אף בשוק העבודה עמוס הנסיונות. אף הם מרקדים במרץ רב. מודים ומשבחים על חלקם עוז בתורה.

אולם, מחשבה נוספת מנקרת בנו. אחרי הכל, ישנו מכנה משותף המקיף המונים המונים. רבבות רבות של יהודים ברחבי העולם, רוקדים סביב אתגר לימודי המשותף לכולם. כבר למעלה מ-96 שנים רוקדים יהודים עם ספרי התורה בהרגשה כי זכו לחלק בתורה, הודות ללימוד הדף היומי המחבר אותם לתורה הקדושה דבר יום ביומו. והלימוד הזה, מאתגר ומחבר סביבו המוני יהודים מכל הדרגות. גדולי תורה מופלאים, לצד יהודים פשוטי עם. עמלי תורה יומם ולילה יחד עם בעלי מלאכה טרודים - כל אלו מאמצים אל ליבם את ספר התורה וחשים זרם פנימי המרגש אותם. הנה זכיתי ללמוד את הדף היומי בשנה האחרונה, ובעזרת ה' נתחזק ביתר עוז בשנה החדשה.

החודש האחרון, היה עתיר בסיומי מסכת אצל לומדי הדף היומי מכריתות לקינים, מקינים לתמיד, ומתמיד למידות. מסכת רודפת מסכת. סיום רודף סיום. עוד פעם 'לחיים' ושוב 'תיקון'. שמחים

במעגלי הרוקדים בהקפות של 'שמחת תורה', משתלבים כל הגילאים, השכבות, הסוגים והדרגות. הצד השווה לכולם: שמחה פנימית ועזה לתורה הקדושה, למצוותיה ולנותן.

במבט חודר אל שורת הרוקדים, יכולנו לשים לב לנקודת השמחה הפנימית של כל אחד. ככל אשר יד השכל מגעת, כמובן. האחד, יהודי תלמיד חכם עצום, שמסכתות רבות שגורות על פיו וארבעת חלקי שולחן ערוך נהירים לו, לוהט משמחה כבירה. שמחת תורתו אשר מילא בה כרסו. לעומתו, נצפה יהודי אחר צעיר יותר, אברך כולל מהשורה שבזמן האחרון עמל ויגע בסימנים מסוימים בשולחן ערוך ועמד בכור המבחן בהצלחה מרובה. אגלי זיעה של שמחה נוטפים על טליתו בעת הריקודים.

והנה, עוד אחד מפזז ומכרכר בכל עוז. אף הוא יהודי יקר השוקד על תלמודו יום יום והוגה בתורה לשמה. לצדו, בחור צעיר שאמנם כעת התחיל את מסכת לימודיו בישיבה קטנה, אבל כבר זכה לטעום מצוף מתיקותה של תורה. בסך, מקפצים יהודים עמלי יום הטרודים לפרנסתם. המה שמחים וששים בשיעור הקבוע שלהם עליו לא יפסחו בכל מחיר. אף הם שמחים עד כלות בכל מילה של לימוד שהם גומעים בשקיקה. עדיין לא נגענו באלו השמחים

בשמחת התורה. מסיימים ומתחילים מסכת חדשה במלוא המרץ. השבוע נכנסים לישורת האחרונה של סיום המחזור הנוכחי. הלימוד במסכת האחרונה בש"ס יחל ביום שישי, כאשר בסופה יתקיים סיום הש"ס כולו והמעבר למחזור הבא. כל הרקדנים

שעדיין לא הצטרפו לריקוד הנצחי והמרומם של 'הדף היומי', מוזמנים אפוא כעת להצטרף. הריקודים שלכם יהיו אחרת בשמחת תורה של שנת תשפ"א.
(הרב י' טוורסקי, 'המבשר' כ"ד בתשרי תש"פ)

הסיפור היומי

"למחרת התקשר אליי אחד הבנים בהתרגשות, וסיפר שאביו הגיע אליו בחלום ואמר לו פתרון לשאלתי! ואז הוא שאל את אביו: אבא, אם כבר הגעת אלי, אולי תספר לי מה נעשה בשמים?"

סעודת שבת עם זמירות כמו שאוהבים בשמים...

לי: 'זו הכרעה קשה, אני צריך לחשוב כמה ימים', אבל באותו לילה נסתלק אותו גדול לבית עולמו.

בנוסף על הצער הגדול שמורי ורבי הלך לעולמו בפתאומיות, הייתה לי צרה נוספת, שאני זקוק להכרעה. הלכתי לבניו לנחמם, ואמרתי להם: 'אני זקוק לתשובה, הגעתי לכך במיוחד מחו"ל'. אמרו לי: 'אנו נתפלל'.

"למחרת התקשר אליי אחד הבנים בהתרגשות, וסיפר שאביו הגיע אליו בחלום ואמר לו פתרון לשאלתי! עוד סיפר לי הבן, ששאל את אביו: אבא, אם כבר הגעת אלי, אולי תספר לי מה נעשה בשמים?"

"ענה לו אביו: את מה שנעשה בעולם הבא, ואת עומק הדין, אסור לספר, ואי אפשר לספר. אבל דבר אחד אני יכול לספר: בשמים אוהבים מאד 'זמירות שבת', כאשר אבי המשפחה יושב עם בני ביתו ושר עימם זמירות שבת. ומה שהכי שנוא בשמים זו מחלוקת.

"כששמעתי סיפור זה, קיבלתי על עצמי שמהיום בכל יום שישי אני גומר את העבודה בשעה 12:00, אני מתכוון היטב לשבת קודש, נח קצת, ואז אני מגיע רענן לסעודת שבת, ואני יכול לנהל סעודת שבת עם זמירות שבת כמו שאוהבים בשמים..."

(פניני עין חמד בראשית תשע"ח, מעובד מתוך 'ווי העמודים')

סיפר הרה"ג ר' שלמה מילר שליט"א סיפור ששמע מפיו של בעל המעשה: פעם נסעתי לחו"ל לאסוף כסף עבור נישואי בתי. קבעתי לשהות שם שלושה שבועות, ולכן זמני היה דחוק וניצלת כל רגע כדי לקושש עוד כמה פרוטות, כדי לנסות להגיע לסכום שהתחייבתי. כמו כן שכרתי נהג (דרייבר) שמכיר את כל הכתובות ויסייע אותי ממקום למקום - וכך נוכל 'לקצר תהליכים' ולהגיע לאותם עשירים, שיהיו מוכנים לתרום מהונם עבורי.

ביום שישי בשעה שתיים עשרה, הנהג מסיע אותי לכתובתי ואומר לי: "ניפגש במוצאי שבת". אמרתי לו בתמיהה: עוד היום גדול (היה זה בקיץ, ובאותו הזמן השקיעה היתה רק עוד שבע שעות), מה בוער לך להפסיק את העבודה כעת?

הנהג הבין לליבי ולכן הסביר לי: "גם אני עבדתי פעם ביום שישי עד מאוחר, ואז הייתי רץ להתארגן לשבת, ובסעודת שבת הייתי עייף מאד, בקושי החזקתי מעמד, הסעודה עברה עלינו במהירות. אולי שיר אחד הצלחתי לשיר לכבוד שבת, מיד לאחר הסעודה עליתי על יצועי עד למחרת.

"באחד הימים הייתה לי שאלה קשה מאוד, שהיה צריך בעבודה לקבל הכרעה של גדול בישראל, אני הייתי מאוד מקורב לאחד מגדולי ישראל, נסעתי במיוחד אליו לארץ ישראל לשאול בעצתו ולבקש את הכרעתו. אותו הגדול שמע את השאלה ואמר

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

בעקבות הוראתו הברורה של הרבי, מצא את עצמו ר' משה אהרן עוד באותו יום על המטוס בחזרה לארץ הקודש. ילדיו הופתעו לראותו שב הביתה, הלא הוא אמור היה לחזור רק בסוף החודש?

החסיד שנשלח הביתה בעל כרחו, והדבש שחולל נפלאות

ברם החסיד התקשה להיפרד, ואמר: "רבי, ברצוני להישאר השנה לכל הימים הנוראים, עד אחר שבת בראשית!"
 קם הרבי מכסאו, ניגש אל המטבח הקטן והצר שבדירתו ושאל את הרבנית הצדקנית ע"ה: "אפשר איז נאך געבליבען א'פעס פון דעם האניג פון ראש השנה?" "אולי נשאר משהו מן הדבש של ראש השנה]. הרבנית ענתה שניתן עוד 'לגרד' מעט דבש מן הצלוחית, 'שיריים' שנשארו מן הדבש של ראש השנה. הרבנית הצדקנית שהבינה היטב ללב בעלה הגדול, ארזה למיודענו החסיד באריזה קפדנית בתוך כוסית קטנה את מעט הדבש והעניקה אותו לחסיד בתור 'צידה לדרך'...

לאחר שקיבל האיש את ברכת קדשו של הרבי, נאלץ בלית ברירה להקדים מיד את תאריך כרטיס הטיסה, ועל פי הוראתו המפורשת של הרבי מצא את עצמו עוד באותו יום של צום גדליה על המטוס בחזרה לארץ הקודש.

הילדים ששהו בביתו שבבני ברק, התפלאו לראות פתאום את אביהם שב הביתה מאמריקה בהפתעה, הלא הוא אמור היה לחזור רק בסוף החודש... אך בטרם פצו את פיהם הקדים הוא לשאול מהם: "און אווי איז מאמי?" [והיכן היא אמא?]. תיכף נפלו פניהם ואמרו שהיא נסעה ממש לפני כמה שעות עם אחד הילדים לבית החולים 'תל השומר' בעקבות איזה חפץ זר שבלע התינוק בטעות!

מיד הבין היטב החסיד מדוע שלחו הרבי בדחופות כזו לארץ הקודש! - הוא עלה מיידית על מונית, והאיץ בו לנסוע במהרה היישר לתל השומר. בהגיעו שמה נדהמה האשה לראות פתאום את בעלה נוחת היישר מוויליאמסבורג למסדרונות בית החולים... אך לא היה הרבה זמן לתהיות ודיבורים, היא הראתה לפניו את המסמך הרפואי שבידה, בו שולח אותם הפרופסור מנהל המחלקה היישר לחדר ניתוח! כדי לשלוף מתוך גרונו של התינוק את החפץ התקוע שם! - היא סיפרה לו בקצרה שכנראה בלע התינוק חפץ קטן בלא משים, והוא תקוע עתה בתוך צינור הוושט שבגרון, וחיינו נתונים בסכנה גדולה, והיא עמדה ממש בזה הרגע לחתום על מסמך הסכמתה לעריכת הניתוח הדחוף!

"רגע, רגע!" צעק החסיד, "עצרו את הכל! אין עכשיו שום ניתוח!" - הוא הוציא מיד מצקלונו את כוסית הדבש שארזה לו הרבנית הצדקנית, ובעזרת כפית קטנה החל לטפטף אל תוך פיו של התינוק מן הדבש הקדוש!

שח הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א: סיפר לי הרה"ח ר' משה אהרן מושקוביץ הי"ו, על אביו הזקן מחשובי חסידי סאטמאר שבעיר בני ברק יצ"ו. מנהגו היה מדי שנה בשנה לערוך 'נסיעה' לקראת הימים הנוראים לאמריקה, לשהות בחצר הקודש בצילא דמהימנותא של רבו הקה"ט בעל 'ויואל משה' מסאטמאר צוק"ל. הוא היה נוסע משבת סליחות עד לאחר ראש השנה, ובימים של עשרת ימי תשובה נטל ברכת פרידה, וחזר לקראת יום הקדוש לביתו שבבני ברק.

שנה אחת חשקה נפשו להישאר בחצר הקודש שבויליאמסבורג גם ליום הקדוש ולהושענא רבא ושמחת תורה ולשבת בראשית, כאשר נודע עוצם עבודת הקודש שראו אצל רבינו הקדוש בימים נוראים הללו. באותה שנה הוא רכש כרטיס טיסה עם תאריך חזרה ארצה לאחר שבת בראשית, וכן סידר את מקום אכסנייתו שבארצות הברית עד לאחר שבת בראשית.

והנה ביום צום גדליה אחר תפילת שחרית, מגיע אליו הגבאי הנאמן הרה"ח ר' יוסל אשכנזי זצ"ל, בקריאה מיידית לקודש פנימה. "דער רבי רופט דיר!" [הרבי קורא לך], אמר בנחרצות. החסיד דנן לא היה בטלן, והבין מיד שהרבי כנראה הרגיש בו ברוח קדשו שברצונו להישאר השנה גם לכל ירח האיתנים בחוץ לארץ, וכאשר לא שאל ולא התייעץ בדבר עם הרבי, כנראה יתן לו כעת ברכת פרידה ויפטרנו לצאת לדרכו לשלום... ולכן לא מיהר לגשת אל הקודש פנימה, ברצותו להישאר עוד עד אחר שבת בראשית.

אך לאחר זמן מה שלא נכנס אל הרבי, יצא שוב הגבאי ר' יוסל והאיץ בו: "מדוע אינך נכנס? הרי הרבי קורא לך!"
 "יודע אני בדיוק מה יאמר לי הרבי!" ענה החסיד, "אבל נפשי משתוקקת להישאר כאן!"

אך ר' יוסל הגבאי הנאמן נתן בקולו עליו: "וכי מה כל זה קשור? הלא שמעת במו אוזניך שהרבי קורא לך להיכנס בקודש פנימה, כשהרבי קורא לא עורכים שום חשבונות! עליך להתייצב מיד בפני הרבי!"

בלית ברירה נכנס החדרה ונעמד בפני הרבי. תיכף כשראה אותו הרבי הושיט לו את ידו הקדושה לפרידה וברכת שלום, ואמר בלשון ברורה שאינה משתמעת לשני פנים: "פאר גיעזונטרהייט! זאלסט האבין א'גוט יאהר!" [סע לחיים ולשלום, שתהא לך שנה טובה].

עד הטיפה האחרונה, ביקש האב לערוך צילום נוסף בטרם יחליטו על ביצוע הניתוח הקשה והמסוכן!
והנה מה מאוד השתוממו כל רופאי המחלקה ופרופסוריה לנוכח התוצאה המדהימה, שהוכחה בבירור בצילום, שהוושט 'נקי' לגמרי, אין שם ולא כלום! - התברר שלפתע ביחד עם הדבש 'התגלש' לו גם החפץ הזר פנימה אל המעיין, וביציאה הראשונה שהוציא התינוק יצא גם הוא החוצה מעצמו! כעבור שעה קלה היה כבר הילד בחזרה בביתו בריא ושלם, בחסדי השם יתברך המאזין לקול תפילת עבדיו הצדיקים!
(טיב הקהילה')

הרופאים עם האחיות כולם נחרדו למעשיו, וצעקו עליו: "מה אתה עושה? הרי אין התינוק מסוגל לאכול כעת כלום! זה מסוכן מאוד עבורו!" אבל החסיד באחת. לא בחינם ביקש הרבי לתת לי מן הדבש הזה! לא בחינם טרחה הרבנית הצדקנית לארוז עבורי את השיירים הללו! "כרגע", הכריז האיש בבטחה, אין שום ניתוח! אין אנו חותמים על מסמך זה בשום אופן! ונוטלים את כל האחריות הכרוכה בכך על ראשנו!"
האב המסור המשיך לטפטף עוד כמה טיפות של דבש לפיו של הילד, תוך שהאם הרחמנית עומדת מן הצד ושופכת דמעות כמים בספר התהלים שבידה. לאחר שנגמר כל הדבש מן הכוסית

יומא דהילולא

**ביום שישי כאשר התקשרתי להודי, אומר לי אבי:
"איזו קושיה נפלאה שאלת בסוגיא!" וחוזר באוזני
על הקושיא שהקשיתי בישיבה... אמרתי לו:
אבא, מעולם לא ידעתי שיש לך רוח הקודש!?!..."**

ליומא דהילולא של הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל

כאשר בידיו שתי מסכתות בבא בתרא גדולות, ואומר: 'ביקשת רשות מהגבאי בבית הכנסת הסמוך להשאלין בשבילי ובשבילך, הבה נלמד יחדיו.'
"הזננו את הדברים מהשולחן והוא התחיל ללמד אותי את הסוגיא בכזו בהירות ופשטות, שבטוחני שאפילו הקירות שם הבינו את הסוגיא, ולאחר שראה שהדברים בהירים לי היטב אמר לי: 'עכשיו הגענו לקושיה הנפלאה ששאל בנך', והרצה לפני את הדברים, וזה הסוד שאני יודע מה ששאלת השבוע בסוגיא".
ומסיים התלמיד: עד היום איני יודע האם עיקר כוונתו היתה לעשות לי נחת רוח, או שעיקר כוונתו היתה לגרום נחת רוח לאבי. ויותר נראה שכיון לשנינו. אבל הדברים מפליאים, שבאותם יום יומיים שרבינו בא לביתו בבני ברק לאחר שבוע שלם ששהה בירושלים, זה מה שיעמוד לו בראש, ללכת לבית המלאכה של אבי אחד מתלמידיו ולעשות ככל הסדר הנ"ל, למסור את כל עצמותו להתחסד ולרומם את תלמידו. זה דבר שיש בו לימוד רב שמצוה רבה לפרסמו ברבים.

(מתוך ספר 'אגן הסהר' חלק ב')

שח תלמיד ישיבת טשעבין: למדתי בישיבה בין השנים תשמ"ג-תשמ"ז וזכיתי לשמוע מרבינו זצ"ל שלוש שנים שיעורים תמידים כסדרן. והנה בעת שלמדו בישיבה מסכת בבא בתרא, באחד הימים שאלתי שאלה טובה בשיעור. כמובן שרבינו זצ"ל מאד שיבח את הקושיה והפליאה בעיני כל התלמידים כדרכו, ולבסוף גילה שזכיתי לכיון בזה לשאלת השיטה מקובצת על אתר. והנה ביום שישי כאשר אני מתקשר להורי הדברים בבני ברק, אומר לי אבי: "איזו קושיה נפלאה שאלת בסוגיא!" וחוזר לי על הקושיא באר היטב... אמרתי לו: אבא, ידעתי שאתה בעל מדרגה, אבל מעולם לא ידעתי שהינך בעל רוח הקודש...
אמר לי אבי: "תשמע, אתמול הייתי בבית המלאכה שלי, והנה מופיע ראש הישיבה רבי אברהם במפתן הדלת ואומר לי: 'שלום עליכם, תשמעו, אני חייב לספר לכם את הקושיה הנפלאה שהבן שלכם שאל השבוע בסוגיא'. אמרתי לו: אני בסך הכל לומד דף היומי, מה אני יודע מהסוגיות בב"ב?"
"אמר לי רבי אברהם: 'דבר ראשון, אם אתה לומד דף היומי אתה כבר תלמיד חכם מופלג. דבר שני, הנה הכל יבוא על מקומו בשלום' - והוא עוזב את בית המלאכה וחוזר לאחר כמה דקות

**קבל את גיליון 'לקראת שבת' ישירות למייל
שלח מייל: dirshu@dirshu.co.il**

להתקשר לתורה

מסביב לשעון

24 שעות ביממה

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **מאיר שפרכר** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/2

הרב **אליהו אורנשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/1

חדש
הרב **אפרים סגל** שליט"א
הדף היומי בבלי • אידיש
שלוחה 2/3

הרב **אריה זילברשטיין** שליט"א
הדף היומי בהלכה • עברית
שלוחה 1

הרב **יוסף ברגר** שליט"א
ווארט עם סיפור בראי הפרשה
שלוחה 7

הרב **מרדכי שלמה פריינד** שליט"א
הדף היומי בהלכה • אידיש
שלוחה 1/3/1

הרב **אברהם פוקס** שליט"א
הפנתח בכל יום - המייל היומי של דרשו
שלוחה 3

הר' **שלום יכנס ואברהם פוקס** שליט"א
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע
שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

האם מותר לאפשר לפועל גוי לאכול חמץ בבית מעבידו בפסח?

לשעה קלה ללא השגחה, כיון שהוא אמור לשוב לאלתר, אין לחשוש שבינתיים יאכלנו הישראל.

ומותר אף לאפשר לגוי לאכול את החמץ בביתו, ולאחר מכן ינקה היטב את מקום האכילה. אבל משרת או פועל גוי שהזנתם מוטלת על מעבידם הישראל - אין לאפשר להם לאכול חמץ בביתו, כדי שלא יחשדוהו הרואים שהוא מאכילם חמץ משלו.

[שו"ע תמ, ג, משנ"ב טז ריח, ושעה"צ ל; ביאורים ומוספים דרשו, 20]

גוי שנכנס לבית ישראל בפסח וחמצו בידו, אף שהישראל רואה את החמץ של הגוי ברשותו, אין בכך איסור; שנאמר: "וְלֹא יֵרָאֶה לְךָ חֻמֶּץ וְלֹא יֵרָאֶה לְךָ שְׂאֵר בְּכָל גְּבֻלְךָ", ודרשו חז"ל: 'לך', חמץ שלך לא יראה בכל גבולך, אבל חמץ של אחרים שאין לך כל שייכות אליו, אין בו איסור.

ואין לחשוש שהישראל יטעה ויאכל את החמץ, כיון שהוא נמצא תחת השגחתו של הגוי. ואף אם הגוי מותיר את החמץ

הטם במטוס בפסח ולצידו יושב גוי - האם מותר לו לאכול את ארוחתו באותה שעה שבה אוכל הגוי ארוחת חמץ?

המאכלים, אין היתר בדבר. וישראל היושב במטוס, שבו כל אחד אוכל בשולחן נפרד, ולצידו יושב גוי האוכל חמץ - יש שכתב שאם השולחנות קרובים מאוד זה לזה, כמצוי במחלקת 'תיירים' במטוסים, לא יתחיל הישראל את ארוחתו עד שהגוי שלצידו יסיים את ארוחתו; ויש שפקפק בדבר.

[שו"ע תמ, ג, ומשנ"ב יז-יח; ביאורים ומוספים דרשו, 21-22]

ישראל שנקלע בפסח למקום שיש בו גויים (או יהודים חלילה) האוכלים חמץ - אסור לו לאכול עמהם בשולחן אחד, כי קרוב לודאי שפיזור מהחמץ יתערב במאכלו של ישראל, וחמץ בפסח אינו 'בטל' בכל כמות שהיא, והוא אוסר את כל המאכל. ואף אם השולחן רחב והוא יושב במרחק מאוכלי החמץ - לא חילקו חכמים בתקנתם, ואסור לו לאכול עמהם. וכמו כן, אף אם פורס מפה אחרת מתחת למאכלו, כך שיש הפרדה ברורה בין

באיזה מקרה עוברים שני אנשים ב'בל יראה' על אותו החמץ?

הואיל ויש לו שייכות מסוימת לחפץ זה, הריהו עובר בבל יראה ובל ימצא, אף שאינו שייך לו. ובמידה ויש הפרשי שעות בין מקומו של המפקיד למקומו של הנפקד - ראה במקורות. וכשהנפקד אינו מקבל עליו אחריות לשמירתו, וכל שכן שהופקד ברשותו ללא הסכמתו - אינו עובר בבל יראה ובל ימצא.

[שו"ע תמ, ד, משנ"ב יט-כ, וביה"ל ד"ה עובר; ביאורים ומוספים דרשו, 23-25]

ישראל שהפקיד את חמצו בידי אחר, בין גוי ובין ישראל - עובר ב'בל יראה' ו'בל ימצא', כיון שמקום החפץ מושאל לו לצורכו, והריהו נחשב כרשותו. ואם הניח את חמצו ברשות הנפקד ללא הסכמתו - נחלקו הפוסקים אם עובר בבל יראה ובל ימצא מדאורייתא, כיון שהמקום משמש לצורכו ונחשב כרשותו; או שבאופן זה אינו חייב בביעור אלא מדרבנן. והנפקד - אם ישראל הוא, וקיבל עליו אחריות לשמירתו,

* ישראל שקיבל פקדון חמץ מהגוי ללא אחריות לשמירתו, לפני הפסח - אינו חייב להוציא מרשותו למשך ימי הפסח; אך אם החמץ מונח במקום שהוא עשוי לשהות בו במהלך ימי הפסח - עליו להעמיד בפניו מחיצה, לתזכורת, שלא יטעה ויאכלנו בפסח. ולמרות שכל איסורי האכילה וההנאה שבתורה מותר להחזיקם בבית אף ללא העמדת מחיצה בפניהם; בחמץ הצריכו מחיצה, מפני שהאדם רגיל באכילתו בשאר ימות השנה, ועלול לטעות בקלות ולאכול. והצריכו מחיצה אף בחמץ הטעון בישול או אפייה, ולא הקלו על סמך השערה כי עד לסיום הבישול או האפייה ייזכר באיסור החמץ.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מה מספר הבתים והחצרות הנדרש ליישוב כדי שיוגדר כ'עיר'?

ויש אומרים, שלשני בתים (בכל חצר) נחשבים רק שתי דירות הבנויות על גבי הקרקע, ולא שתי דירות זו על גב זו בבניין קומות. ובפחות משלוש חצרות כאלו, אין דין היישוב כעיר, אלא כבית בודד, אשר רק אם המרחק בינו לעיר אינה עולה על שבעים אמה ושני שלישי האמה, הוא מצטרף לעיר לענין תחומין.

[שו"ע שצח, ז, ומשנ"ב לז-לח; ביאורים ומוספים דרשו, 51]

שתי ערים שהמרחק ביניהן אינו עולה על מאה וארבעים ואחת אמה ושליש האמה - הרי הן נחשבות כעיר אחת לענין 'תחומין'. אבל במרחק גדול יותר, אף אם מתחילה היו עיר אחת ונוצר מרווח ביניהן - אינן נחשבות כעיר אחת. וכ'עיר' לענין זה, נחשב יישוב שיש בו לפחות שלוש חצרות, שבכל אחת מהן לפחות שני בתים, ובכל אחד מהם לפחות חדר אחד ששטחו לפחות ארבע על ארבע אמות.

הלוח היומי

כ"ה בתשרי | רבי אברהם ב"ר אליהו משה גניחובסקי זצ"ל, ר"י טשעבין-כוכב מיעקב ובעל חדר הורתי ובני ראם

יארצייט:

תקנ"ב: רבי בנימין ב"ר אהרן מזאלוויץ זצ"ל, בעל תורי זהב על התורה, אהבת דודים, אמתחת בנימין וחלקת בנימין.
תקנ"ה: רבי יו"ט ליפמן ב"ר אברהם שמואל היילפרין זצ"ל, בעל קדושת ומלאכת יו"ט, תוספת קדושה, ורבה של קאפולי.
תקס"ד: רבי יעקב חיים ב"ר שמואל בן נאים זצ"ל, רבה של אלג'יר ובעל שו"ת זרע יעקב, ישועות יעקב וחסד ואמת על הש"ס.
תק"ע: רבי לוי יצחק ב"ר מאיר מברדיצ'וב זצ"ל, בעל קדושת לוי.
תקצ"ה: רבי צבי הירש חריף ב"ר אריה לייב הלר זצ"ל מזאמושץ', ר"י בברודי ורבה של אונגוואר ועוד, בעל טיב גיטין ותפוחי זהב.
ת"ר: רבי משה ב"ר שמואל סופר זצ"ל מפרשבורג, החת"ם סופר, בעל שו"ת וחידושי חת"ם סופר, תורת משה, צוואת משה ועוד.
תר"צ: רבי מנחם ב"ר פנחס גרינוולד זצ"ל, רבה של שופרון-הונגריה. מתלמידי הכתב סופר.
תשנ"ח: רבי דוד מתתיהו ב"ר יחיאל יהושע רבינוביץ זצ"ל, האדמו"ר מביאלה, ר"י אור קדושים ובעל להבת דוד ואורחות דוד.
תשע"ג: רבי אברהם ב"ר אליהו משה גניחובסקי זצ"ל, ר"י טשעבין-כוכב מיעקב ובעל חדר הורתי ובני ראם.

האם "ארור מקלה אביו ואמו" נאמר רק על מי שמבזה אותם בפיו?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

בעינינו לפי שנשאת לאיש אחרי מות אביו, והלך האיש ההוא דרך ים וטבע, וחיפשו היהודים לבקשו ומצאוהו על שפת הים ועינו האחת מנוקרת מעורבים, וכפי שנאמר (משלי ל, יז) 'עין תלעג לאביו ותבזז ליקהת אם יקרוה עורבי נחל'.

ונידונים נוספים המוזכרים שם לגבי עוון זה:

א) האם האיסור הוא רק במבזה אותם בדברים, או גם אם בז להם בלבד? מלשון הרמב"ם (הלכות ממרים פ"ה הט"ו) משמע שעובר רק כשמבזה אותם בדברים [אך אפילו כשמבזה רק ברמיזה], וכן משמע מדברי השו"ע (יו"ד סימן רמא סעיף ו). אכן בחרדים (פ"א מ"ע התלויות בלב אות לה) הוכיח, שאפילו אם מבזה אותם בלבו עובר על הארור.

ב) בקובץ הערות (סי' יז) כתב שאיסור מקלה אביו ואמו הוא אפילו במקום מצוה, שלא כבמצות כיבוד ומורא שנאמרה דוקא שלא במקום מצוה, ומשום ששם נאמר 'אני ה' ונלמד מכך שכולכם חייבים בכבודי, אבל במקלה אביו ואמו לא נאמר 'אני ה'', לומר לך שגם במקום כבוד ה' אסור לקלל אביו ואמו, וראה שם מה שביאר בזה.

בסעיפים הנלמדים היום בסדר הלימוד היומי ב'חפץ חיים', מונה רבנו את הארורין שעליהם עובר המספר לשון הרע. א) 'ארור מכה רעהו בסתר'. ב) 'ארור משגה עוור בדרך' [וזאת משום שהמספר והמקבל מכשילים זה את זה בעברה]. ג) אם נעשה עוון זה אצלו להפקר ואינו מקבל על עצמו להישמר ממנו, עובר על 'ארור אשר לא יקים את דברי התורה הזאת'. ד) אם מספר לשון הרע על אביו ואמו, עובר גם על 'ארור מקלה אביו ואמו'.

בביאורים ומוספים מביאים ארורין נוספים: ה) אם האיש אשר עליו דיבר הוא תלמיד חכם ועל ידי זה גרם לו לאבד פרנסתו, מבואר בירושלמי (פ"ז סוטה ה"ד) שעובר על 'ארור אשר לא יקים' כבר בפעם הראשונה שדיבר עליו לשון הרע (ראה בספר נחלי דבש). ו) אם המספר הוא מלמד תשב"ר וכדו' ומפסיק ממשנתו כדי לדבר בפניהם דברי גנאי על אחרים, יש שהביאו (נחלי דבש) שעובר גם ב'ארור עושה מלאכת ה' רמיה' (ירמיה מח).

לגבי 'ארור מקלה אביו ואמו' שמנה ה'חפץ חיים', מביאים בביאורים ומוספים מה שכתב בחיי אדם (כלל ס"ז סעיף יט) בשם החרדים, על אחד שהיה זן את אמו רק שהיתה קלה ובזויה

יארציט הגאון רבי אברהם ב"ר אליהו משה גנחובסקי ר"י טשעביץ

מוסר השכל שנלמד ממשחק "דוקים"

פעם ראה הג"ר אברהם גנחובסקי כמה ילדים משחקים במשחק ה"דוקים" שבו, כידוע, כללי המשחק הם להוציא אחד אחד מבלי שיזיז האחד את חברו.

אמר להם רבינו: "אתם יודעים איזה מוסר השכל אפשר ללמוד ממשחק זה? שגם כאשר נמצאים הרבה יחדיו ומאוד צפוף... אפשר להסתדר בלי לפגוע אחד בשני כלל וכלל".

(אגן הסהר עמ' 60)

נשתדל לזכור בכל המצבים בחברה כי ה' חפץ שננהג בבינה יתירה ולא נגיע לכלל פגיעה בזולת.